

quíssim o simplement deguda a una contaminació;⁵ la localització de *mariotxes* ja fa pensar en un mossarabisme; i, donada la vasta oscil·lació entre *š* i *č* que constatem en els testimonis de romanalles mossàrabs, d'un lloc a l'altre i d'un mot a l'altre, si l'hispano-cèltic, per arribar a *θ* des de *-sr-* havia de passar (com tothom creu) per *-rs-*, és ben possible que aqueix *ma(r)ioča* descendeixi de la fase MAIOTSA; en la qual, no havent-hi palatalitat, no hi podia haver dissimilació.

Passem ja a les llengües veïnes. En occità medieval ja es recull *maïossas* en el Cartulari d'Albi (PSW); i d'altra banda *majofo* en el Catecisme dels Apostolis de Roma (Rayn. IV, 126), que sembla de cap al baix Roine i c. al S. XIII, potser del temps en què el Papat romà pensa cada cop més en Avinyó: «ac talant de *majofas*, i Jhesu Crist las lhi ministrets». En efecte avui el mot s'estén per tot el vast domini occità, amb l'excepció (no total) del gascó, i sobreeixint pel francoprovençal del Sud (Isère, Lionès, Forés or.) i el Poitou.

El TdF, «*majofo*, *maïouso* etc.: fraise des bois, fraise sauvage, en Languedoc et Limousin», però no l'hem d'entendre en un sentit excloent, o sigui que és només d'aqueixes dues grans regions, sinó interpretar-ho en el sentit que, avui, en el baix Roine, és a dir en el parlar que ell pren com a base de la llengua literària, el francesisme *freso* ha eliminat el mot oc. autòcton; i no proposant-se ell de ressuscitar-lo, al contrari resignant-se a un fet consumat (encara que en veritat poc extens), es limita a resumir la situació de la resta del territori, esmentant només les zones de supervivència més ferma i més extensa. Però, de fet, les dades del mot només manquen o escassegen molt en els departaments immediats al seu país rodanès (B. du Rhône-Vaucluse-Drôme), i el mot es pot localitzar a tota la resta, sense excloure'n el provençal, l'alvernès ni quelcom del gascó.

Les dues variants consonàntiques amb *-ss-* o *-f-* en la terminació avui en dia es reparteixen en aquest ample territori: car hi ha *-ss* en una franja no gaire estreta i contínua des de l'Est pel Nord al Nordoest, i quasi només *-f-* a la resta. Si ajuntem les moltes dades que aplega ERolland (*Flore Pop.* v, 198, 196) amb les més esparses que trobem en altres obres, es pot traçar una frontera aproximada entre els dos tipus; que, per departaments, i anant de SE. a NO., es pot marcar així: Alps-Mar. i punta NE. de BAlps *s/Var f*; valdès *s/B-Alpes f*; H-Alpes *s/f* i *s* alhora en dues parts de l'Isère; Rhône *s/Ardèche f*; Loire *s* i *f/H-Loire f*, Puy-de-Dôme i Cantal *f*; Corrèze *s/Lot f*; H. Vienne, Indre, Vienne, Deux-Sèvres i Charente *s/Dordogne f*.

Així tenim, segons les dades de Rolland (esquematzint i arcaïtzant un poc les formes) *maïssa* en els Alps Marítims, *amàussa* a la Vall de Barceloneta, *maïossa* en valdès,⁶ *amòrsa* H-Alpes (*amourso* Chabrand), *maïossa* a l'Isère, Rhône i Loire i quasi el mateix en una part de la Corrèze, *maïssa* de nou a la Corrèze i la Charente; i més o menys el tipus *móssa* a part de la Corrèze, Indre, Vienne, Haute-Vienne i Deux-Sèvres.

D'altra banda trobem la forma *majaufe* en el Var

en un text del S. XVIII escrit en francès (Rolland, p. 219); *mófa* B-Alps i alguna part del Puy-de-Dôme, forma reduïda resultant de *ma(i)ofa*. El tipus *majofo* (avui evolucionat en *majoufo*) es conserva en un vast domini que abraça tot el llenguadocià, lato sensu, incloent-hi part de la Dordogne, i desbordant amplemunt fins a la meitat de l'Alvèrnia i Forés; amb unes lleus variants, on *-fo* es torna *-fro* (part de l'Erau), i més extensament, *-flo*, en diversos punts de l'Isère, Ardèche, H-Loire, Cantal, Corrèze, Aveyron i Lot; és una epèntesi que apareix esporàdicament, allí i allà,⁷ però amb *-oufo* com a teló de fons estès a tots els departaments.⁸

Sembla haver-hi hagut algun balandreig en el límit entre el tipus en *-f-* i el tipus en *-ss-*, potser amb desaparició d'un focus d'aquest en el llenguadocià central: car, mentre apareix *maïossa* a la Baixa Edat Mitjana en el Cartulari d'Albi, avui en el Tarn Rolland i Couzinié només hi donen *majoufo/maxoufo*. I en el dialecte tolosà, Doujat, en el S. XVII, registrava *majouso*, *-joso*, i en el XIX Visner hi observa «pour fraise, *majofo* est plus usité que *majoso* ou *majoufo*», afegint hi en canvi «*majoufo*: fruit de la potentille fraisier». Acabem observant que el mot no ha estat estrany a una part del domini gascó, almenys a la part Nordest; car, de certs punts del NE. del Gers, ens fa a saber Cénac-Moncaut que hi ha *majafos* «fraises» (probablement err. tip. per *majofos*, com ho rectifica Palay), i el poeta D'Astròs, que escrivia a Lomanha en el S. XVII, però era fill de Laitora (SO. del Gers) va usar *majofo*, evident metàtesi de *majoho*, amb la representació gascona de *f* com a *h*.

En resum dels fets, en llengua d'oc tenim dos grans tipus de variants, *maïossa* i *majofo*; que, amb ulteriors evolucions fonètiques o alteracions de detall, havien ocupat originàriament tot el domini lingüístic (més el Poitou i un terç del francoprovençal, i exceptuant-ne tot el Sud i Oest de Gascunya), i se'l repartien en dues meitats un poc desiguals: *maïossa* cap al Nord, *majofo* cap al Sudoest.

En castellà, és sabut que aquesta és una denominació estranya a la llengua comuna, i àdhuc a tot el castellà dialectal de la meitat Sud d'Espanya. Però no als dialectes del Nord, on tingué considerable representació. Només és que aquí el mot terminava en *-ta*, en lloc del *-ssa* o *-fa* de la llengua d'oc i del *-xa* català. Ja n'hi ha antiga datació, car ja figura «*mayueta*: fragum» en Nebrija c. 1495, seguit de Jarava (1557), i Cienfuegos (1627) ho dona com a propi de Burgos; i la forma *mayeta*, amb *yye* simplificat en *ye*, la troba el P. Sarmiento, c. 1740, en el Bierzo.

En l'ús general del castellà, aquest mot es degué antiquar aviat, reemplaçat pel gal·licisme *fresa*. Avui, però, encara és viu a part de la província de Santander, com a nom de la maduixa boscana (GLomas i Vergara). Variants fonètiques, explicables per la forma reduïda *mayeta*, són *maïta* (GLomas), *armeita*,⁹ *meta* (id.), *metra* (id.) i Terreros, i Larramendi, que ho donen també per al cast. alabès). Hi ha encara un riujà *mayata*, que (si no és err. tip.) vindria de **mayuata* amb diftong de tipus aragonès; possiblement unes for-